

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษามีความสำคัญมากในชีวิตของคนเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน การศึกษาดังที่วอลคอตต์ (Walcott) ไคกล่าวไว้ว่า ภาษาเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้เกิดการศึกษและการค้นคว้า ช่วยในการเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ที่ใครมาให้กว้างขวางออกไป เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสิ่งต่าง ๆ มุสเซน (Mussen) ได้เน้นความสำคัญของภาษาว่า การเรียนรู้ส่วนใหญ่จากบ้าน โรงเรียน และสื่อมวลชน ต้องใช้ภาษาเป็นสื่อเบื้องต้นในการสื่อสาร การสร้างมโนทัศน์ (Concept) ในการเรียนรู้ชั้นสูง รวมทั้งขบวนการทางสติปัญญา เช่น การคิด การวางแผน ความมีเหตุผล การจำ และการตัดสินใจ ก็ต้องอาศัยภาษาทั้งสิ้น^๑

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคนไทย ดังจะเห็นได้จากที่ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ ไคกล่าวไว้ว่า "ในฐานะที่ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทย ความสำคัญของภาษาไทยย่อมมีมากที่สุด เพราะภาษาไทยเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นชาติ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวนำใจคนทั้งชาติ และเป็นเครื่องมือในการสื่อสารการ

---

^๑ Fred G. Walcott, "Language and It's Function in Life," in Children and the Language Arts (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1955), P. 41.

^๒ Paul H. Mussen, The Psychological Development of the Child (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1963), P. 41.

ติดต่อกันระหว่างคนไทยด้วยกัน"^๑

ในด้านการศึกษานักการศึกษาของไทย เห็นความสำคัญของภาษาไทยมาก จึงจะเห็นได้จากการจัดหลักสูตรตั้งแต่ระดับมหาวิทยาลัยลงมาจนถึงระดับประถมศึกษา ได้เน้นความสำคัญของภาษาไทย โดยจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาไทยในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา หลักสูตรฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๒๑) ได้กำหนดเวลาเรียนวิชาภาษาไทยสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ ว่างถึง ๑๐๕๐ คาบเวลา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ - ๔ ๖๐๐ คาบเวลา (สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๖ ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการร่าง) จากเวลาเรียนทั้งหมด ๓๐๐๐ คาบ เวลาต่อปี ซึ่งคิดเวลาเรียนปีละ ๒๐๐ วัน^๒

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ของมนุษย์ ความเจริญก้าวหน้าในทุกวัยของชีวิตเกิดจากผลของการอ่านเป็นส่วนใหญ่ การอ่านมีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับบุคคลในวัยที่เรียกว่า วัยผู้ใหญ่ หนังสือ The World Book Encyclopedia กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า บุคคลที่ประกอบอาชีพทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นแพทย์ นักกฎหมาย พอลค้า นักธุรกิจ ตลอดจนบุคคลในอาชีพอื่น ย่อมไม่สามารถศึกษางานของตนได้ ถ้าหากว่า

^๑ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, บันทึกคนคว่าภาษาไทย (พระนคร : กรุงเทพมหานครพิมพ์, ๒๕๑๔), หน้า ๑.

^๒กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, คู่มือการอบรมครู เรื่องการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศูนย์การทหารราบ, ๒๕๒๑.), หน้า ๖๕.

หรือสมุดจดวิทยาศาสตร์ แม้แต่วิชาพลศึกษา ซึ่งดูไม่ค่อยมีความจำเป็นต้องใช้ การอ่าน บางทีนักเรียนยังต้องอ่านกฎเกณฑ์ของกีฬาบางอย่าง การอ่านจึงมีความจำเป็นสำหรับนักเรียนและโรงเรียนอย่างมากมาย^๑

การอ่านเป็นรากฐานของการเรียนวิชาต่าง ๆ คำว่าที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา การศึกษา หรือนิตยสารทางการศึกษา ต่างก็ลงข้อความที่ให้ความสำคัญต่อการอ่าน อยู่ตลอดเวลา และย้ำการเรียนอ่านว่า เป็นวิชาที่จำเป็นอย่างยิ่ง ความสามารถในการอ่านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาอื่น ๆ เป็นอย่างมาก เด็กที่อ่านไม่ได้ก็มักจะเรียนวิชาอื่นไม่ได้ก็ด้วย ฮิลเดเรธ (Hildreth) ได้กล่าววาทกรรมและอุปการของนักเรียนสนใจความก้าวหน้าในการเรียนอ่านของเด็กมากกว่าทักษะอย่างอื่น เพราะเป็นสิ่งที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าความสำเร็จในการเรียนของเด็กนั้น ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน^๒ มีเด็กไทยเป็นจำนวนไม่น้อยที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน เนื่องจากขาดความสามารถในการอ่าน จากรายงานการวิจัยของกองการประถมศึกษา รายงานผลการสอบไล่ของเด็กชั้นประถมปีที่ ๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ว่า มีนักเรียนตกซ้ำชั้นถึงร้อยละ ๓๐.๘ ซึ่งสาเหตุ ส่วนใหญ่เกิดจากเด็กอ่านและเขียนไม่ได้^๓ ด้วยเหตุนี้ เด็กทุกคนจึงต้องการความสำเร็จทางการอ่าน

---

^๑ กอ สวัสดิ์พาณิชย์ การสอนอ่านในชั้นประถม (พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๐๔), หน้า ๑.

^๒ Gertrude H. Hildreth, Readiness for School Beginners (New York : World Book Co., 1950), p. 248.

^๓ กองการประถมศึกษา, รายงานการวิจัยอันคืบ ๒ การติดตามผลการอบรมครูสอนชั้นประถมปีที่ ๑ (พระนคร : โรงเรียนการช่างวุฒิศึกษา แผนกการพิมพ์, ๒๕๐๖), หน้า ๘ - ๑๑.

เพื่อเป็นพื้นฐานของการเรียนวิชาอื่น ๆ และเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ทางต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน และจากการสำรวจการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาที่ผ่านมา พบว่ามีนักเรียนตกซ้ำชั้นเป็นจำนวนมาก รุ่ง แก้วแดง ได้สรุปถึงจำนวนนักเรียนตกซ้ำชั้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ไว้ว่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีนักเรียนตกซ้ำชั้นมากที่สุดคือ ร้อยละ ๒๖ ของนักเรียนทั้งหมด หรือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ๔ คน จะตกซ้ำชั้น ๑ คน อัตราการตกซ้ำชั้นจะค่อย ๆ ลดลงถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ และจะเพิ่มขึ้นอีกเล็กน้อยในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ แล้วค่อย ๆ ลดลงถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ เหลือร้อยละ ๔^๑ จากตัวเลขที่แสดงถึงจำนวนนักเรียนสอบตกซ้ำชั้นในระดับประถมศึกษานี้ เป็นปัญหาสำคัญของการประถมศึกษาซึ่งเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันมาก

นอกจากนั้น การอ่านหนังสือไม่ออกและการลืมหนังสือของนักเรียนที่จบประถมศึกษาปีที่ ๔ ไปแล้ว เป็นความล้มเหลว และความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาอย่างยิ่งซึ่งอำไพ สุจริตกุล ได้ให้ความเห็นไว้ว่า

สภาพการไม่รู้หนังสือของผู้ที่จบประถมศึกษาปีที่ ๔ ไปแล้ว อ่านออกเขียนได้จริง ๆ ร้อยละ ๒๗.๐๐ ส่วนที่อ่านยังไม่ออกเขียนยังไม่ไคมีถึงร้อยละ ๓๓.๐๐ แม้จะยังเรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาก็ยังมึนักเรียนสอบตกซ้ำชั้นเป็นจำนวนมาก สถิติที่นักเรียนสอบตกซ้ำชั้นในระดับประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับทั่วประเทศมีถึง ๒๗๐, ๕๒๗ คน ในปี ๒๕๑๓ นี้เอง นับว่าเป็นสาเหตุสำคัญของความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาอย่างยิ่ง^๒

^๑ รุ่ง แก้วแดง, "การประถมศึกษาามองจากตัวเลข," ศูนย์ศึกษา ๑๔ (มกราคม - กันยายน ๒๕๑๕) : ๓๘.

^๒ อำไพ สุจริตกุล, "เขาผลิตครูประถมศึกษากันอย่างไร" ศูนย์ศึกษา ๑๔ (มกราคม - กันยายน ๒๕๑๕) : ๔๓.

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการคนควาเรื่องเด็ก ได้ทำการทดสอบเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ แล้ว ในด้านทักษะของการอ่านและการเขียนสะกดคำ ว่ามีทักษะความรู้ ความสามารถและความเข้าใจในวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่เพียงใด ปรากฏผลว่า ยังมีนักเรียนอีกจำนวนไม่น้อยที่ยังอ่านหนังสือไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่เขาเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ แล้วเกือบครึ่งปี และโดยส่วนรวมทั่วประเทศแล้วนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ไปแล้ว ยังมีความสามารถในวิชาอ่านไทย และเขียนสะกดคำไม่เป็นที่น่าพอใจ กรมสามัญศึกษา ก็ได้ทำการวิจัยผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เมื่อเทียบกับหลักสูตร ผลการวิจัยในด้านการศึกษาภาษาไทยปรากฏว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ ๑ ในกลุ่มตัวอย่างนั้นต่ำมาก ส่วนในด้านการฟัง การเขียนนั้น แม้จะได้คะแนนสูงกว่าการอ่านแต่ก็ยังนับว่าต่ำอยู่เช่นกัน^๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้วิจัยผลสัมฤทธิ์ทางทักษะภาษาไทยด้วยการค้นหาจุดอ่อนด้านทักษะเบื้องต้นทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑,๒๒๗ คน จาก ๕๒ จังหวัด ปรากฏผลว่า

^๑สถาบันระหว่างชาติสำหรับการคนควาเรื่องเด็ก, การวิจัยหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น โครงการวิจัยหลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๐๖ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๘), หน้า ๔๗-๕๗.

^๒กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, รายงานการวิจัยผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เมื่อเทียบกับหลักสูตร (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๑), หน้า ๒๘ - ๓๑.

๑. คำนการไ้ภาษา นักเรียนส่วนใหญ่อยังไม่สามารถเลือกคำที่เหมาะสมมาเติมลงในข้อความที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการใช้คำที่เป็นนามธรรม ลักษณะนาม คำกริยา และคำขยายบางคำ

๒. คำนการอ่านเอาเรื่อง นักเรียนส่วนมากไม่สามารถตอบคำถามประเภทที่วัดความคิดได้ หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่านักเรียนส่วนมาก อ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วยังไม่เข้าใจหรือยังจับใจความไม่ได้

๓. คำนคำศัพท์ นักเรียนส่วนมากยังไม่รู้ความหมายของคำหลายคำ แม้จะเป็นคำศัพท์ธรรมดา

๔. คำนการสะกดคำ นักเรียนยังสะกดคำ่าง ๆ (เท่าที่นำมาทดสอบ) ไม่ได้

ผลของการสำรวจและวิจัยดังกล่าวข้างต้น ทำให้นักการศึกษาค้นคว้าที่จะค้นหาสาเหตุ ตลอดจนวิธีป้องกัน และแก้ไขไม่ให้เกิดปัญหาเช่นนี้อีก เอกวิทย์ ฌ กลาง ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ไว้ว่า การที่เด็กจบชั้นประถมศึกษาแล้วอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ถึงร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งหลาย ก็เนื่องมาจากขาดวิธีสอน อุปกรณ์ และแบบเรียนที่จะเป็นแนวทางแก่ครู^๒

^๑สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการวิจัยประสิทธิภาพประถมศึกษาจุก่อนต้นทักษะเบื้องต้นทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ๒๕๑๕), หน้า ๒๒.

^๒เอกวิทย์ ฌ กลาง, "สภาพและปัญหาการศึกษา," ศูนย์ศึกษา ๑๘ (มกราคม - กันยายน ๒๕๑๕) : ๓๐.

ในคำนำวิธีสอน เอกวิทย์ ฌ กลาง กล่าวไว้ว่า

... ฉะนั้น ผู้ใดโดยความเป็นครูมาแล้วจะเห็นว่าวิธีการสอนของเราเท่าที่ผ่านมา แลดูนั้น บรรดาจารย์ของเราได้พยายามคิดวิธีการที่เห็นว่าเหมาะสมและเป็นประโยชน์ แก่บ้านเมืองของเราอย่างมากที่สุด แต่ในขณะที่เดียวกันเราก็พบว่า วิธีสอนสมัยใหม่ที่แพร่สะพัดเข้ามาก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ เรายังไม่ได้ปรับให้เข้ากับรูปลักษณะ ที่เป็นเอกลักษณ์ของเราเอง หรือมีความแน่ใจในวิธีการหนึ่งวิธีการใดเป็นที่แน่นอน ลงไป ยุคตัวอย่างเช่น วิธีสอนอ่านแก่เด็กประถมตอนต้น จนบัดนี้ก็ยังไม่มีการ บอกใครแน่นอนว่า วิธีการใดเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม วุฒิภาวะ ความพร้อม ของเด็กไทยมากที่สุด และเกิดมีประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ยังไม่มีการ คิดสร้าง...^๑

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้มีผู้สนใจเกี่ยวกับวิธีสอน เช่น ไพฑูรย์ ธรรมแสง ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ระหว่างวิธีสอน อ่านเป็นคำรวมกับวิธีผสมตัวอักษรกับวิธีสอนอ่านแบบผสมอักษรอย่างเดี่ยว พบว่า เด็ก ที่เรียนอ่านเป็นคำรวมกับวิธีผสมอักษร มีความสามารถในการอ่านสูงกว่าเด็กที่เรียน อ่านแบบผสมอักษรเพียงวิธีเดียว^๒ ผลการศึกษาเรื่องนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ เจริญ ชยคิมนต์คำรงค์ ซึ่งได้ศึกษาไว้เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑^๓ และคณะศึกษานิเทศก์

^๑ เอกวิทย์ ฌ กลาง, "การจัดการศึกษาในรอบร้อยปีที่ผ่านมา," ประชาศึกษา ๒๘, ๒ (กันยายน ๒๕๑๙) : ๒๓.

^๒ ไพฑูรย์ ธรรมแสง, "การเปรียบเทียบวิธีสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ระหว่างวิธีสอนอ่านเป็นคำปนกับแบบผสมอักษร กับวิธีสอนแบบผสมอักษรอย่างเดี่ยว," การวิจัยทางการศึกษา ๕ (๒๕๑๘) : ๘๖ - ๘๘.

^๓ เจริญ ชยคิมนต์คำรงค์, "การสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ตาม แนวใหม่," ประชาศึกษา ๑๑ (มิถุนายน ๒๕๑๑) : ๒๑๙ - ๒๒๙.

เขตการศึกษา ๑๒ ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของครูในเขตการศึกษา ๑๒ ที่ใช้วิธีสอนสามแบบคือ วิธีที่หนึ่ง เริ่มต้นด้วยการสอนเป็นคำ เป็นประโยค แล้วแจกดูภายหลัง วิธีที่สองเริ่มโดยการทำให้นักเรียนรู้จักพยัญชนะ สระก่อนแล้วผสมคำทีหลัง และวิธีที่สามเริ่มต้นด้วยครูอ่านนำหรือให้นักเรียนที่อ่านได้แล้ว อ่านนำให้นักเรียนอื่น ๆ อ่านตาม พบว่า วิธีที่หนึ่งวิธีสอนเป็นคำ เป็นประโยค และแจกดูภายหลัง มีแนวโน้มว่าเป็นวิธีสอนที่ดีที่สุด^๑ ข้อมูลนี้รับกับขอเขียนของ กอ สวัสดิ์พาณิชย์ ซึ่งกล่าวเกี่ยวกับการทดลองและค้นคว้าวิธีสอนอ่านแบบต่าง ๆ ของนักการศึกษาในอเมริกาไว้ว่า

นักการศึกษาในอเมริกาได้ทำการทดลองและค้นคว้าวิธีสอนแบบต่าง ๆ เพื่อให้รู้แนวทางการสอนอ่านแบบไหนจะไ้ผลดีกว่ากัน... นักการศึกษาส่วนใหญ่ลงความเห็นว่าครูควรจะนำการสอนโดยวิธีแจกดูมาใช้ในโรงเรียน แต่ครูควรจะใช้ให้ถูกตองกับกาอุเทศๆจึงจะไ้ผลดี... บางคนลงความเห็นว่า การสอนอ่านโดยวิธีแจกดูช่วยให้เด็กอ่านออกเสียงไ้ดีจริง แต่ถาใช้วิธีนี้วิธีเดียวเด็กจะอ่านออกเสียงไ้ไม่ดีเท่าที่ควรจะเป็นไ้ ในทำนองเดียวกันถาใช้วิธีสอนให้อ่านเป็นประโยคและคำแต่อย่างเดียว เด็กจะอ่านออกเสียงไ้ไม่ดีที่สุด การใช้วิธีสอนทั้งสองอย่างปนกันยอมไ้ประโยชน์มากที่สุด... ครูในอเมริกาส่วนใหญ่ลงความเห็นว่า การสอนอ่านโดยใช้วิธีทั้งสองปนกันจะไ้ผลดีมากที่สุด^๒

---

^๑คณะศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา ๑๒ รายงานการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่ใช้วิธีสอนสามแบบ (จะเชิงทรา : หนวยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา ๑๒, ๒๕๑๘), หน้า ๑ - ๒๐ (อัครสำเนา).

^๒กอ สวัสดิ์พาณิชย์, การสอนอ่านในชั้นประถม (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๐๙), หน้า ๓๕ - ๔๐.

ปัจจุบันการสอนอ่านในชั้นประถมศึกษาของไทยก็ใช้วิธีสอนอ่านโดยเริ่มต้นสอนให้อ่านอย่างมีความหมายเป็นคำ เป็นประโยค จนเด็กเข้าใจเรื่องราวแล้วจึงแทรกการแจกลูกการผสมตัวอักษรควบคู่กันไป การสอนแจกลูกและการออกเสียงแจกลูกนั้น จากคู่มือหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งครูสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ใช้เป็นคู่มือการสอนควบคู่กับแผนการสอน ได้เสนอแนะไว้ว่าจะให้ออกเสียงตามตัวอักษร หรือเครื่องหมายที่มองเห็น ให้จำกฎเกณฑ์ง่าย ๆ พอที่นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ จะยึดถือนำไปใช้ได้สิ่งใดที่เห็นว่ายากเกินวัยของเด็กจะนำไปสอนในชั้นต่อไป และให้ใช้ความรู้เดิมมาอ่านคำใหม่ การแจกรูปคำที่มีตัวสะกด และใช้สระลรูปควบ ให้ออกเสียงตัวอักษรที่เห็นโดยให้จำรูปเป็นคำ ๆ ไปก่อน เช่น ก-น-กน/ค-อ-น-คอน/จ-ว-น-จวน ฯลฯ ส่วนคำไหนจะมีเสียงสระอะไรจะสอนในชั้นสูงขึ้นไป?

การสอนอ่านโดยให้ออกเสียงตัวอักษรที่มองเห็น เช่น คำว่า คน ออกเสียงเป็น ก-น-คน คำว่า คอน ออกเสียงว่า ก-อ-น-คอน และคำว่า จวน ออกเสียงว่า จ-ว-น-จวน นั้น กิตยวดี บุญซื่อ ได้ให้ความเห็นว่าเป็นการอ่านสะกดตามตัวอักษร (Alphabetical method) ซึ่งจุดอ่อนของการสะกดแบบนี้ ทำให้ผู้อ่านออกเสียงจับหลักไม่ไคว่ คำที่อ่านประกอบไปควบพยัญชนะ สระ และตัวสะกดอะไร^๒ ถ้าคำดังกล่าวจะสอนให้อ่านออกเสียงครบทั้งเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระและเสียงตัวสะกดควบ เช่น คำว่า

^๑กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, คู่มือหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เล่ม ๑,๒ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๒๐), หน้า [ค]

^๒กิตยวดี บุญซื่อ, คณะครุศาสตร์ แผนกวิชาประถมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สัมภาษณ์, ๑๐ กันยายน ๒๕๒๑.

คน   อ่านออกเสียงว่า   ค-โ-ะ-น   -คน
 คอน   อ่านออกเสียงว่า   ค-อ-น   -คอน
 (สระ -อ ถ้ามี ร เป็นตัวสะกดจะลดรูป เช่น คำว่า พร ออกเสียง
 ว่า พ-อ-ร-พร)

จวน   อ่านออกเสียงว่า   จ-ัว-น   -จวน
 โดยให้จับหลักว่า สระโอะ เมื่อมีตัวสะกด สระ โ-ะ จะลดรูปไป แต่ก็ออกเสียง
 โ-ะ ควย หรือสระ -อ เมื่อมี ร สะกด รูปสระ -อ ก็จะลดรูปไป ทำนอง
 เดียวกัน สระ -วิ เมื่อมีตัวสะกด รูปสระ -วิ จะเหลือไว้เพียง ว ตัวเดียว
 ซึ่งการอ่านออกเสียงเริ่มตนควย พยัญชนะตน ตามควยสระ และตัวสะกดตามลำดับนี้
 จัดเป็นการอ่านสะกดแบบแจกลูก (The phonic method) การอ่านสะกดทั้ง ๒
 แบบนี้ เป็นที่ถกเถียงกันอยู่ทั้งในหมู่ผู้สอนและผู้สนใจว่าวิธีอ่านสะกดแบบใดจะช่วยให้
 ผู้เรียนเข้าใจในหลักการอ่าน และการสะกดคำมากที่สุดประกอบกับยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัย
 ยืนยันผลให้เห็นเด่นชัด เพื่อช่วยให้เด็กไทยได้ประสบความสำเร็จในการอ่าน อันเป็น
 พื้นฐานของการเรียนวิชาอื่น ๆ และการดำเนินชีวิตต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิธี
 สอนอ่านภาษาไทยระหว่างวิธีสะกดแบบแจกลูกกับวิธีสะกดตามตัวอักษร โดยใช้แบบ
 เรียบนบทที่ ๑๖, ๑๘, ๑๙, ๒๑ และ ๒๒ ของชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ตามหลักสูตร พ.ศ. ๒๕๒๑
 เป็นหลักซึ่งกล่าวถึงคำที่มีตัวสะกด และใช้สระ โ-ะ ซึ่งเป็นสระลดรูป เพื่อเปรียบเทียบ
 เติบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำระหว่างวิธีสะกดทั้งสองแบบนี้

---

*กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถม
 ศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๖), หน้า ๔๔.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลในการอ่านภาษาไทย ระหว่างวิธีสะกดแบบแจกดูก กับวิธีสะกดตามตัวอักษร ในด้านความเข้าใจในหลักการอ่าน และการสะกดคำของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีสะกดแบบแจกดูก จะมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนด้านความเข้าใจในหลักการอ่าน และการสะกดคำได้มากกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสะกดตามตัวอักษร

ขอบเขตของการวิจัย

๑. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการทดลอง เปรียบเทียบการสอนวิธีสะกด ทั้ง ๒ แบบนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของโรงเรียนประถมบางแค เขตภาษีเจริญ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ชั้น ป.๑/๔ และ ป.๑/๕ จำนวน ๕๕ คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของโรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทยปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ชั้น ป.๑/๑ และ ป.๑/๓ จำนวน ๕๕ คน รวม ๑๑๐ คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างโดยวิธี random sampling และนักเรียนโรงเรียนประถมบางแคเป็นกลุ่มทดลองสอนโดยวิธีสะกดแบบแจกดูก นักเรียนโรงเรียนวัดนิมมานรดี เป็นกลุ่มควบคุมสอนโดยวิธีสะกดตามตัวอักษร

๒. เนื้อหาที่ใช้ทดลองจำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะเรื่องการอ่านคำที่ประสมด้วย สระ โ-ะ และสระ โ-ะ ลครูป ซึ่งเป็นคำที่อยู่ในบทเรียนที่ ๑๖, ๑๘, ๑๙, ๒๑ และ ๒๒ ตามหลักสูตรประถมศึกษาปีที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๑

๓. การวิจัยครั้งนี้ไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ฐานะทางสังคม และเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพบิดามารดา ตลอดจนองค์ประกอบอื่น ๆ ของนักเรียนนอกจากสัมฤทธิ์ผลของการอ่านภาษาไทย และการสะกดคำตามเนื้อหาของบทเรียนดังกล่าว

๔. อายุของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองเพศเท่ากัน คือ มีอายุระหว่าง ๖.๑๑ ปี ถึง ๗.๑๐ ปี อายุเฉลี่ย ๗.๕ ปี ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๒๑

๕. เกณฑ์การคัดเลือกตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ใช้วิธีสุ่มแบบ random sampling โรงเรียนละ ๒ ชั้น ตัวอย่างประชากรจัดเป็นคู่ที่มีความพร้อมทางการอ่านเท่าเทียมกัน ซึ่งทดสอบด้วยแบบสอบถามความพร้อมทางการอ่านของ นางสาวพรณี ชูทัย

ข้อตกลงเบื้องต้น

๑. กลุ่มตัวอย่างประชากรยังไม่เคยเรียนเรื่อง สระโอะ ไม่มีตัวสะกดหรือสระโอะ ที่มีตัวสะกดมาก่อนเลย

๒. กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง ๒ กลุ่ม มีพื้นฐานความรู้ทางการอ่านภาษาไทยเท่ากัน ซึ่งกำหนดได้จากแบบสอบถามความพร้อมของ นางสาวพรณี ชูทัย

๓. แบบทดสอบที่นำมาใช้ทดสอบหาสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้วิชาอ่านภาษาไทย มีความเที่ยงตรง และมีเนื้อหาครอบคลุมสิ่งที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว

๔. เนื้อหาบทเรียนจะเป็นเรื่องการสอนสระ โอะ และจะลดรูปเมื่อมีตัวสะกด เท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. สร้างบันทึกการสอนเรื่องสระ โอะ ไม่มีตัวสะกด และมีตัวสะกดพร้อมด้วยแบบฝึกหัดการใช้คำผสมสระ โอะ ที่ไม่มีตัวสะกด และมีตัวสะกดซึ่งนางสาวศิรินาถ เพชรทองคำ ใ้สร้างไว้

๒. สร้างแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลการอ่านคำผสมสระ โอะ แล้วนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงเรียนประถมสาธิตวิทยาลัยครูสวนสุนันทา จำนวนโรงเรียนละ ๓๔ คน ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างประชากร เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (reliability)

๓. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรจากโรงเรียนประถมบางแค สังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนวัดนิมมานรดี สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามพื้นที่ความรู้อันใกล้เคียงกันเป็นคู่ (Match by pair) จำนวน ๕๕ คู่ รวม ๑๑๐ คน เพื่อแยกเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบทดสอบความพร้อมในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่ง นางสาวพรณี ชูทัย สร้างขึ้น

๔. ผู้วิจัยดำเนินการสอนตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลองด้วยวิธีอ่านแบบแจกลูกเป็นเวลา ๖ คาบ (คาบละ ๒๐ นาที) ส่วนกลุ่มควบคุมสอนด้วยวิธีอ่านตามตัวอักษรตามแผนการสอนและคู่มือหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ กรมวิชาการ บทที่ ๑๖, ๑๘, ๑๙, ๒๑ และ ๒๒ โดยครูประจำชั้น

๕. เมื่อสอนจบแล้ว นำแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง ๒ กลุ่ม แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้ง ๒ กลุ่ม มาเปรียบเทียบกันโดยการทดสอบค่าที (t-test)

๖. ดำเนินการสอนตัวอย่างประชากรกลุ่มควบคุมด้วยวิธีการเดียวกับกลุ่มทดลองแล้วทดสอบด้วยแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลฉบับเดิม แล้วนำคะแนนที่ได้ครั้งหลังมาเปรียบเทียบกันกับครั้งแรก โดยการทดสอบค่าที (t-test)

๗. สรุปผลการทดลองและเสนอแนะ

คำจำกัดความของการวิจัย

๑. วิธีสะกดแบบแจกลูก หรือประสมอักษร (The Phonic Method) คือวิธีสะกดแบบ
ครึ่งสระหรือพยัญชนะตัวใดตัวหนึ่ง แล้วเลื่อนพยัญชนะหรือสระตัวอื่นเข้ามาผสม เพื่อ
อ่านเป็นชุด ๆ ไป ยกตัวอย่างเช่น สระ -เ-า มีคำว่า เกา เเทา เรา เสา
 ฯลฯ ในการสะกดแบบแจกลูกจะใช้วิธีครึ่งสระ -เ-า แล้วเลื่อนพยัญชนะต้นเข้ามา
ผสมทีละตัวคือ

ก	+	-เ-า	=	เกา
ท	+	-เ-า	=	เเทา
ร	+	-เ-า	=	เรา
ส	+	-เ-า	=	เเสา

หรืออาจครึ่งพยัญชนะ เช่น พยัญชนะ ป ได้แก่คำว่า ปา ปู ไป แปะ ฯลฯ
จะใช้วิธีครึ่งพยัญชนะต้น ป แล้วเลื่อนสระเข้ามาผสมทีละตัวคือ

ป	+	-า	=	ปา
ป	+	-ู	=	ปู
ป	+	-ไ-	=	ไป
ป	+	-แ-	=	แป

หากเป็นคำที่มีตัวสะกดก็อาจจะครึ่งตัวสะกด เช่น ตัวสะกด ง (มาตราง) ได้แก่
คำว่า บาง มอง โรง เตียง ฯลฯ จะใช้วิธีครึ่งตัวสะกด ง แล้วเลื่อนพยัญชนะ
ต้นและสระเข้ามาผสมทีละตัวคือ

บ	+	-า	+	ง	=	บาง
ม	+	-อ	+	ง	=	มอง
ร	+	-โ-	+	ง	=	โรง
ต	+	-เีย	+	ง	=	เตียง

002804

หากเป็นสระลดรูป เช่น สระ โ-ะ ลดรูป ในคำว่า คน ปก จม กค
ก็จะใช้วิธีสะกดดังนี้

ค + โ-ะ + น = คน

ป + โ-ะ + ก = ปก

จ + โ-ะ + ม = จม

ก + โ-ะ + ค = กค

โดยให้เด็กจับหลักให้ได้ว่า คำที่จะอ่านได้จะต้องประกอบด้วยพยัญชนะและสระเป็น
อย่างน้อย ในกรณีเช่นคำว่า คน นี้ จริงๆ แล้วเวลาสะกดจะมีสระ โ-ะ ผสม
อยู่ แต่เรามองไม่เห็นเพราะสระ โ-ะ ลดรูป แต่เราก็มยังคงสะกด คนว่า
ค+โ-ะ+น ส่วนคำว่า พร จะสะกดว่า พ+อ+ร พร โดยให้จับหลักว่า ถ้า
เห็นคำที่สะกดด้วย ร และไม่เห็นว่าสระอื่นกั้นกลางให้สะกดด้วยเสียงสระ อ เช่น
จ + -อ + ร = จร, ก + -อ + = กร เป็นต้น

๒. วิธีสะกดตามตัวอักษร (The Alphabet Method) คือวิธีสะกด
เรียงไปตามตัวที่เห็นทีละตัว เช่น

เป็น	สะกดว่า	สระ	- ป -	ไม้โท	- ข (อ่านว่า)	เป็น
ไป	สะกดว่า	สระ	- ป	(อ่านว่า)	ไป	
มค	สะกดว่า		ม-ค	(อ่านว่า)	มค	

๓. สัมฤทธิผลหมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบด้วยแบบทดสอบสัมฤทธิ
ผลการอ่านคำที่ผสม สระ โ-ะ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เป็นแนวทางสำหรับครูสอนอ่านภาษาไทยในชั้น เริ่มเรียนในการที่จะ
ปรับปรุงวิธีสอนให้ค่อยและเหมาะสมแก่เด็กมากยิ่งขึ้น เพื่อแก้ปัญหาการสังเกตและ
การจำหลักในการอ่านและการสะกดคำ

๒. เป็นแนวทาง เสนอแนะวิธีสอนอ่านอีกวิธีหนึ่งต่อคณะกรรมการจัดทำคู่มือ
การสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑
เพื่อพิจารณา

ความจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากการสอนในกลุ่มควบคุมต้องคำนึงไปตามหลักสูตรและแผนการสอนของ
กระทรวง จึงไม่อาจกำหนดให้สอนบทเรียนโดยเฉพาะ เจาะจงภายในเวลาที่กำหนดได้เช่น
ที่ทำในกลุ่มทดลอง